

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2016 m. rugpjūčio 2 d.
(OR. en)

9787/16

Tarpinstitucinė byla:
2016/0112 (NLE)

COASI 118
ASIE 43
NZ 3
POLGEN 48

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Naujosios Zelandijos partnerystės susitarimas dėl santykių ir bendradarbiavimo

EUROPOS SĄJUNGOS BEI
JOS VALSTYBIŲ NARIŲ
IR NAUJOSIOS ZELANDIJOS
PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS
DĖL SANTYKIŲ IR BENDRADARBIAVIMO

EUROPOS SĄJUNGA, toliau – Sąjunga

bei

BELGIJOS KARALYSTĖ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos Sąjungos valstybės narės, toliau – valstybės narės,

ir

NAUJOJI ZELANDIJA,

toliau vadinamos „Šalimis“,

ATSIŽVELGDAMOS į bendras vertybes ir glaudžius istorinius, politinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius,

PALANKIAI VERTINDAMOS pažangą vystant abiem šalims naudingus santykius, padarytą nuo 2007 m. rugsėjo 21 d., kai buvo priimta Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos santykių ir bendradarbiavimo bendra deklaracija,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo įsipareigojimą siekti Jungtinių Tautų Chartijoje (toliau – JT Chartija) nustatytų tikslų ir laikytis joje nustatytų principų, taip pat stiprinti Jungtinių Tautų (toliau – JT) vaidmenį,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo įsipareigojimą laikytis demokratijos principų ir remti žmogaus teises, kaip nustatyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose atitinkamuose tarptautiniuose žmogaus teisių apsaugos dokumentuose, taip pat laikytis teisinės valstybės ir gero valdymo principų,

PRIPAŽINDAMOS ypatingą Naujosios Zelandijos Vyriausybės įsipareigojimą laikytis Vaitanagio sutartyje įtvirtintų principų,

PABRĖŽDAMOS savo tarpusavio santykių visapusiškumą ir nuoseklus šių santykių plėtojimo skatinimo svarbą,

IŠREIKŠDAMOS bendrą norą plėtoti savitarpio santykius siekiant glaudesnės partnerystės,

PATVIRTINDAMOS savo norą stiprinti ir plėtoti politinį dialogą bei bendradarbiavimą,

PASIRYŽUSIOS įtvirtinti, gilinti ir įvairinti bendradarbiavimą abiem Šalims svarbiose srityse dvišaliu, regioniniu ir pasauliniu lygmenimis, siekdamas abipusės naudos,

PRIPAŽINDAMOS, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą teisingumo, laisvės ir saugumo srityse,

PRIPAŽINDAMOS savo norą skatinti darnaus vystymosi ekonominį, socialinį ir aplinkos aspektus,

TAIP PAT PRIPAŽINDAMOS bendrą interesą skatinti savitarpio supratimą ir glaudžius žmonių tarpusavio ryšius, be kita ko, skatinant turizmą, abipusius susitarimus, kuriais jaunimui suteikiamos galimybės aplankyti kitas šalis ir įsidarbinti arba studijuoti, taip pat kitokio pobūdžio trumpalaikes viešnages,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo tvirtą įsipareigojimą skatinti ekonomikos augimą, pasaulinį ekonomikos valdymą, finansinį stabilumą ir veiksmingą daugiašališkumą,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo įsipareigojimą bendradarbiauti skatinant tarptautinę taiką ir saugumą,

REMDAMOSI Sąjungos ir Naujosios Zelandijos sudarytais susitarimais, visų pirma susijusiais su krizių valdymu, mokslu ir technologija, oro paslaugomis, atitikties vertinimo procedūromis ir sanitarinėmis priemonėmis,

PAŽYMĖDAMOS, kad Šalims nusprendus laikantis šio Susitarimo sudaryti konkrečius laisvės, saugumo ir teisingumo srities susitarimus, kuriuos Sąjunga turėtų sudaryti pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Trečiosios dalies V antraštinę dalį, tokių būsimų susitarimų nuostatos nebūtų privalomos Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai, nebent Sąjunga kartu su Jungtine Karalyste ir (arba) Airija, atsižvelgdamos į jų ankstesnius dvišalius santykius, praneštų Naujajai Zelandijai, kad Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai tokie susitarimai tapo privalomi kaip Sąjungos daliai pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės. Taip pat bet kokios Sąjungos vidaus priemonės, kurios būtų vėliau priimtoms pagal minėtą V antraštinę dalį šiam Susitarimui įgyvendinti, nebūtų privalomos Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai, nebent jos pagal Protokolą Nr. 21 praneštų apie savo pageidavimą dalyvauti tokiose priemonėse arba jas priimti. Be to, pažymėdamos, kad tokiems būsimiems susitarimams arba vėliau priimtoms Sąjungos vidaus priemonėms būtų taikomas prie minėtų Sutarčių pridėtas Protokolas Nr. 22 dėl Danijos pozicijos,

SUSITARĖ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 STRAIPSNIS

Susitarimo tikslas

Šio Susitarimo tikslas – užmegzti glaudesnę Šalių partnerystę ir stiprinti bei plėtoti bendradarbiavimą abiem Šalims svarbiais klausimais, atspindintį bendras vertybes ir principus, be kita ko, aktyviau palaikant aukšto lygio atstovų dialogą.

2 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo pagrindas

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą laikytis demokratijos principų, gerbti žmogaus teises bei pagrindines laisves ir laikytis teisinės valstybės ir gero valdymo principų.

Šalių vidaus ir tarptautinė politika grindžiama pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, nustatytoms Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose susijusiuose tarptautiniuose žmogaus teisių apsaugos dokumentuose, taip pat pagarba teisinės valstybės principui, ir ši pagarba yra esminis šio Susitarimo elementas.

2. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą laikytis JT Chartijos ir joje įtvirtintų bendrų vertybių.
3. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą skatinti visapusiškai darnų vystymąsi ir ekonomikos augimą, padėti siekti tarptautiniu lygmeniu sutartų vystymosi tikslų ir bendradarbiauti sprendžiant visuotines aplinkos, įskaitant ir klimato kaitos, problemas.
4. Šalys pabrėžia bendrą įsipareigojimą palaikyti visapusiškus dvišalius santykius, juos plėtoti bei gilinti, be kita ko, sudarant konkrečias sutartis arba susitarimus.
5. Šio Susitarimo įgyvendinimas grindžiamas dialogo, abipusės pagarbos, lygiateisės partnerystės, sutarimo ir pagarbos tarptautinei teisei principais.

3 STRAIPSNIS

Dialogas

1. Šalys susitaria stiprinti savo nuolatinį dialogą visose šiuo Susitarimu reglamentuojamose srityse, siekdamos jame nustatyto tikslo.
2. Šalys palaiko dialogą plėtodamos tarpusavio ryšius, keisdamosi informacija ir rengdamos konsultacijas visais lygmenimis, visų pirma:
 - a) prireikus Šalys reguliariai rengia aukščiausio lygio vadovų susitikimus;

- b) konsultacijos ir vizitai ministrų lygmeniu rengiami Šalių nustatytais atvejais ir jų nustatytose vietose;
- c) reguliariai, jei įmanoma, kasmet, rengiamos užsienio reikalų ministrų lygmens konsultacijos;
- d) rengiami aukšto rango pareigūnų posėdžiai, per kuriuos konsultuojamasi arba keičiamasi informacija abiem Šalims svarbiais klausimais, taip pat aptariamas bendradarbiavimas svarbių vidaus ar tarptautinių įvykių klausimais;
- e) palaikomi sektorių dialogai bendro intereso klausimais ir
- f) rengiami abipusiai Europos Parlamento ir Naujosios Zelandijos parlamento delegacijų vizitai.

4 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas regioninėse ir tarptautinėse organizacijose

Šalys įsipareigoja bendradarbiauti keisdamosi nuomonėmis abiem Šalims svarbiais politikos klausimais ir, kai tinkama, dalytis informacija apie padėtį regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose bei organizacijose.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS IR BENDRADARBIAVIMAS UŽSIENIO POLITIKOS IR SAUGUMO KLAUSIMAIS

5 STRAIPSNIS

Politinis dialogas

Šalys susitaria stiprinti savo nuolatinį politinį dialogą visais lygmenimis, visų pirma siekdamos aptarti bendrai rūpimus klausimus, patenkančius į šios antraštinės dalies taikymo sritį, ir stiprinti bendrą požiūrį į tarptautinius klausimus. Šalys susitaria, kad šioje antraštinėje dalyje sąvoka „politinis dialogas“ – reiškia oficialų ir neoficialų keitimąsi informacija bei konsultacijas visais valdžios lygmenimis.

6 STRAIPSNIS

Įsipareigojimas laikytis demokratijos principų, gerbti žmogaus teises
ir laikytis teisinės valstybės principo

Siekdamos pažangos įgyvendinant bendrą Šalių įsipareigojimą laikytis demokratijos principų, gerbti žmogaus teises ir laikytis teisinės valstybės principo, Šalys susitaria:

- a) skatinti taikyti, be kita ko, daugiašaliuose forumuose, pagrindinius principus, susijusius su demokratinėmis vertybėmis, žmogaus teisėmis ir teisine valstybe, ir

- b) bendradarbiauti ir, kai tinkama, koordinuoti veiksmus siekiant praktinės pažangos demokratinų principų laikymosi, pagarbos žmogaus teisėms ir teisinės valstybės srityse, be kita ko, trečiojoje šalyse.

7 STRAIPSNIS

Krizių valdymas

Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą skatinti tarptautinę taiką ir saugumą, įskaitant, *inter alia*, pagal 2012 m. balandžio 18 d. Briuselyje pasirašytą Naujosios Zelandijos ir Europos Sąjungos susitarimą, kuriuo nustatomos Naujosios Zelandijos dalyvavimo Europos Sąjungos krizių valdymo operacijose bendrosios sąlygos.

8 STRAIPSNIS

Kova su masinio naikinimo ginklų platinimu

1. Šalys laikosi požiūrio, kad masinio naikinimo ginklų (MNG) ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimas tiek valstybiniais, tiek nevalstybiniais subjektams yra viena iš didžiausių grėsmių tarptautinei taikai ir saugumui. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą nacionaliniu lygmeniu laikytis pagal tarptautines nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo sutartis bei susitarimus priimtų įsipareigojimų bei kitų susijusių tarptautinių įsipareigojimų ir juos visapusiškai įgyvendinti. Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti kovojant su MNG ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimu. Šalys susitaria, kad ši nuostata yra esminis šio Susitarimo elementas.

2. Be to, Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti prie MNG ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimo prevencijos:
 - a) imdamosi veiksmų, kad būtų atitinkamai pasirašyti, ratifikuoti visi kiti susiję tarptautiniai dokumentai arba būtų prie jų prisijungta ir jie būtų visiškai įgyvendinti;
 - b) išlaikydamos veiksmingą nacionalinės eksporto kontrolės sistemą, skirtą su MNG susijusių prekių eksportui ir tranzitui kontroliuoti, įskaitant MNG dvejojimo naudojimo technologijų galutinės paskirties kontrolę, ir numatydamas veiksmingas sankcijas už eksporto kontrolės pažeidimus.
3. Šalys susitaria užmegzti nuolatinį politinį dialogą šiais klausimais.

9 STRAIPSNIS

Šaulių ir lengvieji ginklai

1. Šalys pripažįsta, kad neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų, įskaitant jų šaudmenis, gamyba, perdavimas ir platinimas bei jų perteklinis kaupimas, blogas valdymas, nepakankamai apsaugotos jų atsargos ir nekontroliuojamas plitimas tebekelia didelę grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui.

2. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą vykdyti ir visapusiškai įgyvendinti savo atitinkamus įsipareigojimus spręsti neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais, įskaitant jų šaudmenis, problemą pagal galiojančius tarptautinius susitarimus ir JT Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliucijas, taip pat vykdyti ir įgyvendinti savo įsipareigojimus pagal kitus šioje srityje taikytinus tarptautinius dokumentus, pavyzdžiui, JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo.

3. Šalys įsipareigoja bendradarbiauti ir užtikrinti veiksmų koordinavimą ir papildomumą kovodamos su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, įskaitant jų šaudmenis, pasauliniu, regioniniu, subregioniniu ir nacionaliniu lygmenimis ir susitaria užmegzti nuolatinį politinį dialogą tais klausimais.

10 STRAIPSNIS

Tarptautinis baudžiamasis teismas

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad už tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliančius nusikaltimus neturėtų likti nenubausta, ir baudžiamasis persekiojimas už juos turėtų būti užtikrintas vidaus ar tarptautinėmis priemonėmis, įskaitant Tarptautiniame baudžiamajame teisme.

2. Siekdamas sustiprinti taiką ir tarptautinį teisingumą, Šalys dar kartą patvirtina savo apsisprendimą:

a) imtis veiksmų Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto (toliau – Romos statutą) ir, kai tinkama, susijusioms priemonėms įgyvendinti;

- b) su regiono partneriais dalytis patirtimi priimant teisės aktus, reikalingus Romos statutui ratifikuoti ir įgyvendinti, ir
- c) bendradarbiauti, siekiant pažangos užtikrinant Romos statuto visuotinį taikymą ir vientisumą.

11 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kovos su terorizmu srityje

1. Šalys dar kartą patvirtina kovos su terorizmu svarbą, visapusiškai laikydamosi teisinės valstybės principo, tarptautinės teisės, visų pirma JT Chartijos ir susijusių JT ST rezoliucijų, žmogaus teisių, pabėgėlių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės.
2. Pagal šią sistemą ir atsižvelgdamos į 2006 m. rugsėjo 8 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje Nr. 60/288 išdėstytą JT pasaulinės kovos su terorizmu strategiją, Šalys susitaria bendradarbiauti terorizmo prevencijos ir kovos su juo srityje, visų pirma:
 - a) visiškai įgyvendinti JT ST rezoliucijas Nr. 1267, Nr. 1373 ir Nr. 1540 ir kitas taikytinas JT rezoliucijas bei tarptautinius dokumentus;
 - b) pagal taikytiną tarptautinę ir nacionalinę teisę keistis informacija apie teroristų gruputes ir jų rėmimo tinklus;

- c) keistis nuomonėmis apie:
 - i) priemones ir metodus naudojamus kovai su terorizmu -, įskaitant technines sritis ir mokymą;
 - ii) terorizmo prevenciją ir
 - iii) geriausią patirtį žmogaus teisių apsaugos srityje kovojant su terorizmu;
 - d) bendradarbiauti taip, kad būtų sustiprintas tarptautinis sutarimas dėl kovos su terorizmu ir jo norminių pagrindų, ir siekti kuo greičiau susitarti dėl Susitarimo dėl Bendrosios tarptautinio terorizmo konvencijos, kuria būtų papildyti galiojantys JT kovos su terorizmu dokumentai, ir
 - e) skatinti JT šalis nars bendradarbiauti, kad visomis tinkamomis priemonėmis būtų veiksmingai įgyvendinama JT pasaulinė kovos su terorizmu strategija.
3. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą laikytis Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) nustatytų tarptautinių kovos su terorizmo finansavimu standartų.
4. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą bendradarbiauti teikiant kovos su terorizmu pajėgumų didinimo paramą kitoms šalims, kurioms trūksta išteklių ir patirties užkirsti kelią ir užtikrinti atsaką teroristinei veiklai, be kita ko, Pasauliniame kovos su terorizmu forume.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS PASAULINIO VYSTYMOŠI IR HUMANITARINĖS PAGALBOS SRITYSE

12 STRAIPSNIS

Vystymasis

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą remti besivystančių šalių darnų vystymąsi, siekdamas sumažinti skurdą ir prisidėti prie saugesnio, teisingesnio ir klestinčio pasaulio kūrimo.
2. Šalys pripažįsta bendradarbiavimo svarbą siekiant užtikrinti, kad vystymosi veikla turėtų didesnę poveikį, būtų didesnio masto ir darytų didesnę įtaką, be kita ko, Ramiojo vandenyno regione.
3. Siekdamas šių tikslų Šalys susitaria:
 - a) keistis nuomonėmis ir prireikus koordinuoti pozicijas vystymosi klausimais regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose, siekdamas skatinti įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, orientuotą į žmogaus raidą, ir
 - b) keistis informacija apie atitinkamas vystymo programas ir prireikus koordinuoti dalyvavimą šalies viduje, siekdamas didesnio poveikio darniam vystymuisi ir skurdo panaikinimui.

13 STRAIPSNIS

Humanitarinė pagalba

Šalys dar kartą patvirtina bendrą įsipareigojimą teikti humanitarinę pagalbą ir deda pastangas prireikus užtikrinti koordinuotą atsaką.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS EKONOMIKOS IR PREKYBOS KLAUSIMAIS

14 STRAIPSNIS

Dialogas ekonomikos, prekybos ir investicijų klausimais

1. Šalys įsipareigoja palaikyti dialogą ir bendradarbiauti su ekonomika, prekyba ir investicijomis susijusiose srityse, siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas dvišalei prekybai ir investicijų srautams. Kartu, pripažindamos, kad šio tikslo svarbu siekti pasitelkiant taisyklėmis pagrįstą daugiašalę prekybos sistemą, Šalys patvirtina savo įsipareigojimą bendradarbiauti Pasaulio prekybos organizacijoje (toliau – PPO), siekdamas skatinti tolesnę prekybos liberalizavimą.
2. Šalys susitaria skatinti keitimąsi informacija apie savo makroekonominę politiką bei tendencijas ir dalijimąsi susijusia patirtimi, įskaitant keitimąsi informacija apie ekonominės politikos koordinavimą regioninio ekonominio bendradarbiavimo ir integracijos kontekste.

3. Šalys siekia palaikyti dialogą esminiais klausimais, siekdamas skatinti prekybą prekėmis, įskaitant žemės ūkio ir kitas būtiniausias prekes, žaliavas, pramonines prekes ir didelės pridėtinės vertės produktus. Šalys pripažįsta, kad skaidrus, rinka pagrįstas požiūris – geriausias būdas kurti investicijoms į tokių produktų gamybą bei prekybą jais palankią aplinką ir skatinti veiksmingą jų paskirstymą bei panaudojimą.
4. Šalys siekia palaikyti dialogą esminiais klausimais, siekdamas skatinti dvišalę prekybą paslaugomis ir keistis informacija bei patirtimi, susijusiomis su jų atitinkama priežiūros aplinka. Šalys taip pat susitaria stiprinti bendradarbiavimą, siekdamas tobulinti bankininkystės, draudimo ir kitų finansų sektoriaus dalių apskaitos, audito, priežiūros ir reguliavimo sistemas.
5. Šalys skatina patrauklios ir stabilios aplinkos abipusėms investicijoms kūrimą, palaikydamos dialogą, kuriuo siekiama didinti tarpusavio supratimą ir bendradarbiavimą investicijų klausimais, ieškoti priemonių investicijų srautams palengvinti ir skatinti, kad investuotojams būtų nustatytos stabilios, skaidrios ir atviros taisyklės.
6. Šalys informuoja viena kitą apie pokyčius dvišalėje ir tarptautinėje prekyboje, investicijų ir su prekyba susijusių kitų politikos sričių aspektų srityje, įskaitant savo politinį požiūrį į laisvosios prekybos susitarimus (toliau – LPS) ir atitinkamas LPS darbotvarkes bei reguliavimo klausimus, kurie gali turėti poveikio dvišalei prekybai ir investicijoms.
7. Toks dialogas ir bendradarbiavimas prekybos ir investicijų klausimais palaikomi, *inter alia*:
 - a) palaikant metinį vyresniųjų pareigūnų lygmens dialogą prekybos politikos klausimais ir, Šalims nusprendus, papildomai rengiant ministrų lygmens susitikimus prekybos klausimais;

b) palaikant metinį prekybos dialogą žemės ūkio srityje ir

c) Šalims nusprendus, keičiantis kitų sektorių informacija.

8. Šalys įsipareigoja bendradarbiauti, kad sudarytų prekybos bei investicijų tarp jų augimui ir jo skatinimui palankias sąlygas, be kita ko, kai įmanoma, derėdamosi dėl naujų susitarimų.

15 STRAIPSNIS

Sanitarijos ir fitosanitarijos klausimai

1. Šalys susitaria stiprinti bendradarbiavimą sanitarijos ir fitosanitarijos klausimais, svarstomais pagal PPO sutartį dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo, Maisto kodekso komisijoje, Pasaulinėje gyvūnų sveikatos organizacijoje (OIE) ir atitinkamose tarptautinėse bei regioninėse organizacijose, kurios veikia vadovaudamosi Tarptautine augalų apsaugos konvencija (IPPC). Tokiu bendradarbiavimu siekiama, kad Šalys geriau suprastų viena kitos sanitarines bei fitosanitarines priemones, ir palengvinti prekybą tarp Šalių; toks bendradarbiavimas gali apimti:

a) keitimąsi informacija;

b) importo reikalavimų taikymą visoje kitos Šalies teritorijoje;

- c) visos arba dalies kitos Šalies valdžios institucijų tikrinimo ir sertifikavimo sistemų patikrinimą, vadovaujantis atitinkamais tarptautiniais Maisto kodekso komisijos, OIE ir IPPC tokių sistemų vertinimo standartais, ir
- d) kenksmingaisiais organizmais ar liga neužkrėstų teritorijų ir nedidelio kenksmingųjų organizmų ar ligos paplitimo teritorijų statuso pripažinimą.

2. Tuo tikslu Šalys įsipareigoja visapusiškai pasinaudoti esamomis priemonėmis, kaip antai 1996 m. gruodžio 17 d. Briuselyje pasirašytu Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos susitarimu dėl sanitarinių priemonių, taikomų prekybai gyvais gyvūnais ir gyvūninės kilmės produktais, ir atitinkamuose dvišaliuose forumuose bendradarbiauti kitais, minėtu susitarimu nereglamentuojamais sanitarijos ir fitosanitarijos klausimais.

16 STRAIPSNIS

Gyvūnų gerovė

Šalys taip pat dar kartą patvirtina, kad svarbu išlaikyti tarpusavio supratimą ir toliau bendradarbiauti gyvūnų gerovės klausimais, todėl toliau keisis informacija ir bendradarbiaus Europos Komisijos bendradarbiavimo gyvūnų gerovės klausimais forume bei su kompetentingomis Naujosios Zelandijos valdžios institucijomis, taip pat šiais klausimais glaudžiai bendradarbiaus OIE.

17 STRAIPSNIS

Techninės prekybos kliūtys

1. Šalys laikosi bendros nuomonės, kad geresnis standartų, techninių reglamentų ir atitikties vertinimo procedūrų derėjimas yra itin svarbus siekiant palengvinti prekybą prekėmis.
2. Šalys pripažįsta abipusį interesą mažinti technines prekybos kliūtis ir šiuo tikslu susitaria bendradarbiauti laikydamosi PPO sutarties dėl techninių prekybos kliūčių ir 1998 m. birželio 25 d. Velingtone pasirašyto Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos susitarimo dėl abipusio pripažinimo, susijusio su atitikties vertinimu.

18 STRAIPSNIS

Konkurencijos politika

Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą skatinti ekonominės veiklos konkurenciją taikant atitinkamus konkurencijos įstatymus ir kitus teisės aktus. Šalys susitaria dalytis informacija apie konkurencijos politiką bei susijusius klausimus ir stiprinti savo kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimą.

19 STRAIPSNIS

Viešieji pirkimai

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą taikyti atviras ir skaidrias viešųjų pirkimų sistemas, kurios atitinka jų tarptautinius įsipareigojimus ir kuriomis skatinamas geriausias kainos ir kokybės santykis, konkurencingos rinkos bei nediskriminacinė pirkimo praktika ir tokiu būdu didinti Šalių tarpusavio prekybos apimtį.
2. Šalys susitaria dar aktyviau konsultuotis, bendradarbiauti ir keistis patirtimi bei geriausia praktika viešųjų pirkimų srityje, sprendamos abipusio intereso klausimus, įskaitant klausimus, susijusius su jų atitinkamomis reguliavimo sistemomis.
3. Šalys susitaria ieškoti būdų toliau skatinti prieigą prie viena kitos viešųjų pirkimų rinkų ir keistis nuomonėmis apie priemones bei praktiką, kurios galėtų turėti neigiamą poveikį viešiesiems pirkimams tarp jų.

20 STRAIPSNIS

Žaliavos

1. Šalys stiprins bendradarbiavimą su žaliavomis susijusiais klausimais bet kurios Šalies prašymu palaikydamos dvišalį dialogą arba atitinkamuose daugiašaliuose forumuose ar tarptautinėse institucijose. Tokiu bendradarbiavimu visų pirma siekiama pašalinti prekybos žaliavomis kliūtis, stiprinti taisyklėmis pagrįstą pasaulinę prekybos žaliavomis sistemą ir skatinti skaidrumą pasaulinėse žaliavų rinkose.

2. Toks bendradarbiavimas, *inter alia* gali apimti:
 - a) pasiūlos ir paklausos klausimus, dvišalės prekybos ir investicijų klausimus, taip pat su tarptautine prekyba susijusius aktualius klausimus;
 - b) žaliavinėms prekėms, susijusioms paslaugoms ir investicijoms taikomas tarifines ir netarifines kliūtis;
 - c) atitinkamas Šalių reguliavimo sistemas ir
 - d) geriausią patirtį, susijusią su darniu kasybos pramonės vystymusi, įskaitant naudingųjų iškasenų politiką, žemės naudojimo planavimą ir leidimų išdavimo procedūras.

21 STRAIPSNIS

Intelektinė nuosavybė

1. Šalys dar kartą patvirtina savo teisių ir įsipareigojimų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisėmis, įskaitant autorines ir gretutines teises, prekės ženklus, geografines nuorodas, dizainą ir patentus, svarbą ir tai, kad svarbu užtikrinti jų laikymąsi pagal griežčiausius tarptautinius standartus, kurių Šalys laikosi.
2. Šalys susitaria keistis informacija ir dalytis patirtimi, susijusia su intelektinės nuosavybės klausimais, įskaitant:
 - a) su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusią praktiką, skatinimą užtikrinti šias teises, informacijos apie jas platinimą, šių teisių supaprastinimą, valdymą, derinimą, apsaugą ir veiksmingą įgyvendinimą;

- b) intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų prevenciją;
 - c) kovą su falsifikavimu ir piratavimu, vykdant atitinkamo pobūdžio bendradarbiavimą, ir
 - d) institucijų, atsakingų už intelektinės nuosavybės teisių apsaugą ir užtikrinimą, veikimą.
3. Šalys susitaria keistis informacija ir skatinti dialogą genetinių išteklių, tradicinių žinių ir folkloro apsaugos klausimais.

22 STRAIPSNIS

Muitinė

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą muitinės klausimais, įskaitant prekybos lengvinimą, siekdamas dar labiau supaprastinti ir suderinti muitinės procedūras ir skatinti imtis bendrų veiksmų vykdant atitinkamas tarptautines iniciatyvas.
2. Nedarydamos poveikio šiame Susitarime numatytam kitų formų bendradarbiavimui Šalys apsvarsto galimybę sudaryti susitarimus dėl muitinių bendradarbiavimo ir savitarpio administracinės pagalbos muitinės klausimais.

23 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas mokesčių klausimais

1. Šalys, siekdamos stiprinti ir plėtoti ekonominę veiklą, taip pat atsižvelgdamos į poreikį sukurti tinkamą reguliavimo sistemą, pripažįsta gero mokesčių srities valdymo, t. y. skaidrumo, keitimosi informacija ir sąžiningos mokesčių konkurencijos, principus ir įsipareigoja jų laikytis.
2. Tuo tikslu Šalys pagal savo atitinkamą kompetenciją sieks gerinti tarptautinį bendradarbiavimą mokesčių srityje, sudarys palankesnes sąlygas teisėtų mokestinių pajamų surinkimui ir sukurs veiksmingas 1 dalyje minėtų gero valdymo principų įgyvendinimo priemones.

24 STRAIPSNIS

Skaidrumas

Šalys pripažįsta skaidrumo ir tinkamų procedūrų svarbą joms taikant savo su prekyba susijusius įstatymus ir kitus teisės aktus, todėl šiuo tikslu Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimus, nustatytus PPO susitarimuose, įskaitant 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos X straipsnį ir Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis III straipsnį.

25 STRAIPSNIS

Prekyba ir darnus vystymasis

1. Šalys pripažįsta pastangas prisidėti prie darnaus vystymosi tikslo, kurio gali būti siekiama skatinant abipusiai naudingą prekybą, aplinkosaugos ir darbo politiką, ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą skatinti pasaulinę bei dvišalę prekybą ir investicijas tokiu būdu, kuriuo būtų prisidedama prie to tikslo.
2. Šalys pripažįsta viena kitos teisę nustatyti vidaus aplinkos ir darbo apsaugos lygį ir atitinkamai priimti arba keisti savo atitinkamus teisės aktus ir politiką, nuosekliai laikantis tarptautiniu mastu pripažįstamų standartų ir susitarimų.
3. Šalys pripažįsta, kad netinkama prekybą ar investicijas skatinti mažinant arba siūlant sumažinti apsaugą, užtikrinamą vidaus aplinkos ar darbo teisės aktais. Šalys taip pat pripažįsta, kad aplinkos ir darbo teisės aktais, politika ir praktika netinkama naudotis prekybos protekcionizmo tikslais.
4. Šalys keičiasi informacija ir dalijasi patirtimi, susijusia su jų veiksmis, kuriais skatinama, kad prekyba ir socialiniai bei aplinkos tikslai derėtų tarpusavyje ir vienas kitą papildytų, be kita ko, tokiose srityse kaip įmonių socialinė atsakomybė, ekologiškos prekės ir paslaugos, klimatui nekenkiantys produktai bei technologijos ir tvarumo užtikrinimo programos, taip pat su kitais VIII antraštinėje dalyje nurodytais aspektais, ir stiprina dialogą bei bendradarbiavimą darnaus vystymosi klausimais, galinčiais kilti prekybos santykių srityje.

26 STRAIPSNIS

Dialogas su pilietine visuomene

Šalys skatina vyriausybės ir nevyriausybinę organizacijų, kaip antai profesinių sąjungų, darbdavių, verslo asociacijų, prekybos ir pramonės rūmų, dialogą, siekdamas skatinti prekybą ir investicijas abipusio intereso srityse.

27 STRAIPSNIS

Įmonių bendradarbiavimas

Šalys skatina įmones palaikyti glaudesnius tarpusavio ryšius ir stiprinti vyriausybės bei įmonių ryšius vykdamas veiklą, į kurią įtraukiamos įmonės, be kita ko, Azijos ir Europos susitikime (ASEM).

Bendradarbiavimu visų pirma siekiama didinti mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumą.

28 STRAIPSNIS

Turizmas

Pripažindamos turizmo, kuris padeda gerinti Sąjungos ir Naujosios Zelandijos piliečių tarpusavio supratimą ir vertinimą, vertę, taip pat didesnio turizmo lygio teikiamą ekonominę naudą, Šalys susitaria bendradarbiauti, siekdamos didinti turizmo tarp Sąjungos ir Naujosios Zelandijos abiem kryptimis srautus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS TEISINGUMO, LAISVĖS IR SAUGUMO SRITYSE

29 STRAIPSNIS

Teisinis bendradarbiavimas

1. Šalys susitaria plėtoti bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose, pirmiausia derėdamosi dėl daugiašalių teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose konvencijų, ypač Hagos konferencijos tarptautinės privatinės teisės konvencijų tarptautinio teismo bendradarbiavimo bei bylinėjimosi srityje ir vaiko teisių apsaugos konvencijų, jas ratifikuodamos ir įgyvendindamos.

2. Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje Šalys toliau teikia savitarpio teisinę pagalbą pagal susijusius tarptautinius dokumentus.

Tai gali apimti, kai tinkama, prisijungimą prie susijusių JT dokumentų ir jų įgyvendinimą. Tai taip pat gali apimti, kai tinkama, paramą atitinkamiems Europos Tarybos dokumentams ir atitinkamų Naujosios Zelandijos institucijų bei Eurojusto bendradarbiavimą.

30 STRAIPSNIS

Teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas

Šalys susitaria dėl jų teisėsaugos institucijų, žinybų ir tarnybų bendradarbiavimo ir susitaria prisidėti prie abiem Šalims bendrų tarptautinio nusikalstamumo ir terorizmo grėsmių sustabdymo ir panaikinimo. Teisėsaugos institucijos, žinybos ir tarnybos tarpusavyje bendradarbiauti gali teikdamos viena kitai pagalbą atliekant tyrimus, dalydamosi tyrimų metodais, bendrai organizuodamos teisėsaugos srities personalo švietimą bei mokymą ir vykdydamos kitą bendrą veiklą bei teikdamos pagalbą, dėl kurių Šalys gali tarpusavyje susitarti.

31 STRAIPSNIS

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą bendradarbiauti, kad užkirstų kelią tarptautiniams organizuotiems, ekonominiams bei finansiniams nusikaltimams, korupcijai, klastojimui ir neteisėtiems sandoriams ir su jais kovotų visapusiškai laikydamosi esamų abipusių tarptautinių įsipareigojimų šioje srityje, be kita ko, susijusių su veiksmingu bendradarbiavimu išieškant iš korupcinės veiklos gautą turtą ar lėšas.
2. Šalys skatina įgyvendinti 2000 m. lapkričio 15 d. priimtą JT konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą.
3. Šalys taip pat skatina įgyvendinti 2002 m. spalio 31 d. priimtą JT konvenciją prieš korupciją, kurioje atsižvelgiama į skaidrumo ir pilietinės visuomenės dalyvavimo principus.

32 STRAIPSNIS

Kova su neteisėtais narkotikais

1. Neviršydamos savo įgaliojimų ir kompetencijos ribų, Šalys bendradarbiauja, siekdamos sukurti suderintą ir integruotą su narkotikais susijusių klausimų sprendimo strategiją.

2. Šalys bendradarbiauja, siekdamos išardyti tarpvalstybinius nusikaltėlius, kurie verčiasi neteisėta narkotikų prekyba, tinklus, be kita ko, keisdamosi informacija, rengdamos mokymus arba dalydamosi geriausia patirtimi ir specialiais tyrimo metodais. Ypač daug pastangų dedama siekiant užkirsti kelią nusikalstamumo skverbimuisi į teisėtą ekonomiką.

33 STRAIPSNIS

Kova su elektroniniais nusikaltimais

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą, kad užkirstų kelią aukštųjų technologijų ir elektroniniams bei internetiniams nusikaltimams bei neteisėto turinio, įskaitant teroristinį turinį ir seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, platinimui internetu ir kovotų su šiais nusikaltimais, keisdamosi informacija ir praktine patirtimi pagal savo nacionalinės teisės aktus ir tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje.

2. Šalys keičiasi informacija elektroninių nusikaltimų tyrėjų švietimo ir mokymo, elektroninių nusikaltimų tyrimo ir skaitmeninės kriminalistikos srityse.

34 STRAIPSNIS

Kova su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad reikia bendradarbiauti siekiant, kad jų finansinės sistemos nebūtų naudojamos iš visų nusikalstamų veikų rūšių, įskaitant iš prekybos narkotikais ir korupcijos, gautoms lėšoms plauti, taip pat siekiant kovoti su terorizmo finansavimu. Šis bendradarbiavimas apima ir iš nusikalstamų veikų gauto turto ar lėšų išieškojimą.

2. Šalys keičiasi atitinkama informacija pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus ir įgyvendina tinkamas kovos su pinigų plovimu bei terorizmo finansavimu priemones, laikydamosi šioje srityje veikiančių atitinkamų tarptautinių įstaigų, pavyzdžiui, FATF, patvirtintų standartų.

35 STRAIPSNIS

Migracija ir prieglobstis

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą bendradarbiauti ir keistis nuomonėmis migracijos, įskaitant neteisėtą migraciją, prekybos žmonėmis, prieglobsčio, integracijos, darbo jėgos judumo ir vystymosi, vizų, dokumentų saugumo, biometrinių duomenų ir sienų valdymo klausimais.

2. Šalys susitaria bendradarbiauti, kad būtų užkirstas kelias neteisėtai imigracijai ir kad ją būtų galima kontroliuoti. Šiuo tikslu:

a) kurios nors valstybės narės paprašyta, Naujoji Zelandija be papildomų formalumų priima atgal visus savo piliečius, neteisėtai esančius tos valstybės narės teritorijoje, ir

b) Naujosios Zelandijos paprašyta, kiekviena valstybė narė be papildomų formalumų priima atgal visus savo piliečius, neteisėtai esančius Naujosios Zelandijos teritorijoje.

Laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, 1944 m. gruodžio 7 d. pasirašytos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos, valstybės narės ir Naujoji Zelandija šiuo tikslu savo piliečiams išduoda atitinkamus asmens tapatybės dokumentus.

3. Bet kurios Šalies prašymu Šalys svarsto galimybę sudaryti Naujosios Zelandijos ir Sąjungos readmisijos susitarimą pagal šio Susitarimo 52 straipsnio 1 dalį. Į šį susitarimą įtraukiamos atitinkamos nuostatos dėl trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės.

36 STRAIPSNIS

Konsulinė apsauga

1. Naujoji Zelandija sutinka, kad bet kurios atstovaujamos valstybės narės diplomatinės ir konsulinės įstaigos galėtų Naujojoje Zelandijoje teikti konsulinę apsaugą kitų valstybių narių, neturinčių nuolatinės atstovybės Naujojoje Zelandijoje, vardu.

2. Sąjunga ir valstybės narės sutinka, kad Naujosios Zelandijos diplomatinės ir konsulinės įstaigos galėtų Sąjungoje teikti konsulinę apsaugą trečiosios šalies vardu ir kad ta trečioji šalis galėtų teikti konsulinę apsaugą Naujosios Zelandijos vardu tose vietovėse, kuriose nėra Naujosios Zelandijos ar atitinkamos trečiosios šalies nuolatinės atstovybės.

3. 1 ir 2 dalimis siekiama atsisakyti, visų pranešimo ar sutikimo reikalavimų, kurie kitais atvejais gali būti taikomi.

4. Šalys susitaria supaprastinti savo atitinkamų kompetentingų institucijų dialogą konsuliniais klausimais.

37 STRAIPSNIS

Asmens duomenų apsauga

1. Šalys susitaria bendradarbiauti, siekdamos tarpusavio santykių pažangos Europos Komisijai priėmus sprendimą dėl tinkamos asmens duomenų apsaugos Naujoje Zelandijoje ir siekdamos užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį pagal susijusius tarptautinius dokumentus ir standartus, įskaitant Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gaires dėl privatumo ir tarpvalstybinių asmens duomenų srautų apsaugos.
2. Toks bendradarbiavimas gali apimti, *inter alia*, keitimąsi informacija ir patirtimi. Jis taip pat gali apimti atitinkamų reguliavimo institucijų bendradarbiavimą tokiose struktūrose kaip EBPO darbo grupė, sprendžianti saugumo ir privatumo užtikrinimo skaitmeninės ekonomikos srityje klausimus, ir Pasaulinis privatumo užtikrinimo tinklas.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS MOKSLINIŲ TYRIMŲ, INOVACIJŲ IR INFORMACINĖS VISUOMENĖS SRITYSE

38 STRAIPSNIS

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Šalys susitaria stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse.

2. Šalys skatina ir plėtoja bendradarbiavimo veiklą taikiems tikslams skirtų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse, remdamos 2008 m. liepos 16 d. pasirašytą Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos Vyriausybės mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimą arba jį papildydamos, ir sudaro tam palankias sąlygas.

39 STRAIPSNIS

Informacinė visuomenė

1. Pripažindamos, kad informacinės ir ryšių technologijos yra pagrindiniai šiuolaikinio gyvenimo atributai ir yra gyvybiškai svarbios ekonominiam ir socialiniam vystymuisi, Šalys susitaria keistis nuomonėmis apie savo atitinkamą šios srities politiką.
2. Bendradarbiaujant šioje srityje dėmesys gali būti skiriamas, *inter alia*:
 - a) keitimuisi nuomonėmis apie įvairius informacinės visuomenės aspektus, visų pirma sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimą, elektroninių ryšių politiką ir reguliavimą, įskaitant universaliąsias paslaugas, licencijavimą ir bendro pobūdžio leidimus, privatumo bei asmens duomenų apsaugą, e. valdžią bei atvirą valdymą, interneto saugumą ir reguliavimo institucijų nepriklausomumą bei veiksmingumą;
 - b) mokslinių tyrimų tinklų, kompiuterių bei mokslinių duomenų infrastruktūros ir paslaugų tarpusavio sąsajoms ir sąveikai, be kita ko, regioniniu lygmeniu;

- c) naujų informacinių ir ryšių technologijų standartizacijai, sertifikavimui ir sklaidai;
- d) informacinių ir ryšių technologijų bei paslaugų saugumo, patikimumo ir privatumo aspektams, įskaitant saugumo internete skatinimą, kovą su netinkamu informacinių technologijų bei visų rūšių elektroninių medijų naudojimu ir dalijimasi informacija, ir
- e) keitimuisi nuomonėmis dėl priemonių tarptautinio judriojo tarptinklinio ryšio įkainių klausimui spręsti.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS ŠVIETIMO, KULTŪROS IR ŽMONIŲ TARPUSAVIO RYŠIŲ SRITYSE

40 STRAIPSNIS

Švietimas ir mokymas

1. Šalys pripažįsta itin svarbią švietimo ir mokymo reikšmę kokybiškų darbo vietų kūrimui ir darniam žinių ekonomikos augimui, visų pirma ugdant piliečius, kurie ne tik yra pasirengę informuotai ir aktyviai dalyvauti demokratiname gyvenime, bet ir geba spręsti problemas ir pasinaudoti visuotiniais šiais susieto XXI-ojo amžiaus pasaulio teikiamomis galimybėmis. Todėl Šalys pripažįsta, kad joms abiem svarbu bendradarbiauti švietimo ir mokymo srityse.

2. Atsižvelgdamos į abipusius interesus ir savo švietimo politikos tikslus, Šalys įsipareigoja kartu remti atitinkamą bendradarbiavimo veiklą švietimo ir mokymo srityse. Šis bendradarbiavimas bus susijęs su visomis švietimo sritimis ir gali apimti:

- a) bendradarbiavimą asmenų judumo mokymosi tikslais srityje, skatinant ir palengvinant studentų, tyrėjų, aukštojo mokslo institucijų akademinės bendruomenės narių bei administracijos darbuotojų ir mokytojų mainus;
- b) Sąjungos ir Naujosios Zelandijos švietimo ir mokymo institucijų jungtinius bendradarbiavimo projektus, kuriais siekiama skatinti mokymo programų tobulinimą, bendras studijų programas bei jungtinius laipsnius ir darbuotojų bei studentų judumą;
- c) institucijų bendradarbiavimą, ryšius ir partnerystę, siekiant stiprinti žinių trikampio švietimo aspektą ir skatinti dalijimąsi praktine patirtimi ir įgūdžiais, ir
- d) paramą politikos reformoms, teikiamą studijų, konferencijų, seminarų, darbo grupių, lyginamosios analizės forma ir keičiantis informacija bei gerą patirtimi, visų pirma atsižvelgiant į Bolonijos ir Kopenhagos procesus ir esamas priemones bei principus, kurie padeda didinti skaidrumą ir skatina inovacijas švietimo srityje.

41 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kultūros, garso bei vaizdo ir medijų srityse

1. Šalys susitaria skatinti glaudesnę bendradarbiavimą kultūros ir kūrybos sektoriuose, siekdamas gerinti, *inter alia*, tarpusavio supratimą ir geriau supažindinti su savo kultūra.

2. Šalys stengiasi imtis atitinkamų priemonių kultūriniam mainams skatinti ir bendroms iniciatyvoms įvairiose kultūros srityse vykdyti pasinaudodamos esamomis bendradarbiavimo priemonėmis ir struktūromis.
3. Šalys stengiasi skatinti kultūros srities specialistų, meno kūrinių ir kitų kultūros objektų judumą tarp Naujosios Zelandijos ir Sąjungos bei jos valstybių narių.
4. Šalys susitaria per politinį dialogą iširti įvairius būdus, kad kultūros objektai, saugomi už kilmės šalies ribų, būtų prieinami bendruomenėms, kuriose jie buvo sukurti.
5. Šalys skatina pilietinės visuomenės organizacijų, taip pat abiejų Šalių piliečių kultūrų dialogą.
6. Šalys susitaria bendradarbiauti, visų pirma per politinį dialogą, atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, visų pirma Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje (toliau – UNESCO), siekdamas bendrų tikslų ir skatindamas kultūrų įvairovę, be kita ko, įgyvendindamos UNESCO konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo nuostatas.
7. Šalys skatina ir remia institucijų bei specialistų mainus, bendradarbiavimą ir dialogą garso bei vaizdo ir medijų sektoriuose ir sudaro tam palankias sąlygas.

42 STRAIPSNIS

Žmonių tarpusavio ryšiai

Pripažindamos žmonių tarpusavio ryšių svarbą ir tai, kaip jie padeda didinti Sąjungos ir Naujosios Zelandijos tarpusavio supratimą, Šalys susitaria šiuos ryšius tinkamai skatinti, puoselėti ir stiprinti. Tokie ryšiai gali apimti pareigūnų mainus ir trumpalaikes aukštesnių studijų pakopų studentų stažuotes.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS DARNAUS VYSTYMOSI, ENERGETIKOS IR TRANSPORTO SRITYSE

43 STRAIPSNIS

Aplinka ir gamtos ištekliai

1. Šalys susitaria bendradarbiauti aplinkos klausimais, įskaitant tausų gamtos išteklių valdymą. Tokio bendradarbiavimo tikslas – skatinti aplinkos apsaugą ir integruoti aplinkos klausimus į atitinkamas bendradarbiavimo sritis, be kita ko, tarptautiniu ir regioniniu lygmenimis.

2. Šalys susitaria, kad bendradarbiauti galima, pavyzdžiui, palaikant dialogą, rengiant praktinius mokymus, seminarus, konferencijas, vykdant bendradarbiavimo programas ir projektus, dalijantis informacija, pvz., apie geriausią patirtį, vykdant ekspertų mainus, be kita ko, dvišaliu ar daugiašaliu lygmeniu. Bendradarbiavimo klausimai ir tikslai nustatomi bendrai bet kurios iš Šalių prašymu.

44 STRAIPSNIS

Sveikatos stiprinimas, apsauga ir sveikatos priežiūros reglamentavimas

1. Šalys susitaria stiprinti bendradarbiavimą sveikatos srityje, įskaitant globalizacijos ir demografinių pokyčių aspektus. Dedamos pastangos, siekiant skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija bei patirtimi šiais klausimais:

- a) sveikatos apsauga;
- b) užkrečiamųjų ligų (pavyzdžiui, gripo ir ūminių ligų protrūkių) stebėjimas ir kita veikla, numatyta Tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklėse (2005 m.), įskaitant pasirengimo didelėms tarpvalstybinėms grėsmėms veiksmus, ypač pasirengimo planavimas ir rizikos vertinimas;
- c) bendradarbiavimas standartų klausimais ir atitikties vertinimas, siekiant valdyti produktų (įskaitant vaistus ir medicinos prietaisus) reguliavimą ir jų keliamą riziką;

- d) su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) tabako kontrolės pagrindų konvencijos įgyvendinimu susiję klausimai ir
- e) su PSO sveikatos srities darbuotojų tarptautinio įdarbinimo praktikos kodekso įgyvendinimu susiję klausimai.

2. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimus laikytis tarptautiniu mastu pripažįstamų sveikatos priežiūros praktikos ir standartų, skatinti jų laikytis ir juos veiksmingai įgyvendinti.

3. Bendradarbiavimo formos gali apimti, *inter alia*, specialias abipusiai sutartas programas ir projektus, taip pat dialogą, bendradarbiavimą ir iniciatyvas abipusio intereso temomis dvišaliu ar daugiašaliu lygmeniu.

45 STRAIPSNIS

Klimato kaita

1. Šalys pripažįsta, kad klimato kaita yra pasaulinė, kuo skubiau sprendina problema, kuriai spręsti reikia imtis bendrų veiksmų, derančių su bendru tikslu – siekti, kad vidutinė pasaulio temperatūra nepakiltų daugiau nei 2 °C, palyginti su ikipramoniniu lygiu. Neviršydamos savo atitinkamos kompetencijos ir nedarydamos poveikio kituose forumuose vykstančioms diskusijoms, Šalys susitaria bendradarbiauti bendro intereso srityse, įskaitant (bet neapsiribojant):
- a) perėjimą prie ekonomikos, pagrįstos nedideliu išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, taikant tinkamas poveikio švelninimo strategijas ir veiksmus nacionaliniu lygmeniu, be kita ko, žaliojo ekonomikos augimo strategijas;

- b) rinkos mechanizmų, visų pirma prekybos taršos leidimais sistemų, rengimą, įgyvendinimą ir veikimą;
- c) klimato politikai skirtas viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo priemonės;
- d) su nedideliu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu pagrįstomis technologijomis susijusius mokslinius tyrimus, tokių technologijų vystymą ir diegimą ir
- e) šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėseną ir jų poveikio analizę, įskaitant, kai tinkama, prisitaikymo strategijų rengimą ir įgyvendinimą.

2. Abi Šalys sutinka toliau bendradarbiauti tarptautinių pokyčių šioje srityje klausimais ir visų pirma pažangos siekiant priimti naują tarptautinį susitarimą dėl veiksmų po 2020 m., remiantis JT bendrąja klimato kaitos konvencija, ir papildomas bendradarbiavimo iniciatyvas, kurios padės mažinti atotrūkį klimato kaitos švelninimo srityje anksčiau nei 2020 m., klausimais.

46 STRAIPSNIS

Nelaimių rizikos valdymas ir civilinė sauga

Šalys pripažįsta poreikį valdyti tiek vidaus, tiek pasaulinę gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių riziką. Šalys patvirtina bendrą įsipareigojimą gerinti prevencijos, poveikio švelninimo, pasirengimo, atsako ir atkūrimo priemones, siekdamos padidinti savo visuomenės ir infrastruktūros atsparumą, ir bendradarbiauti, kai tinkama, dvišaliu ir daugiašaliu politiniu lygmeniu, kad pasaulinių nelaimių rizikos valdymo rezultatai būtų geresni.

47 STRAIPSNIS

Energetika

Šalys pripažįsta energetikos sektoriaus ir gerai veikiančios energijos rinkos svarbą. Šalys pripažįsta energetikos svarbą darniam vystymuisi, ekonomikos augimui ir jos indėlį siekiant tarptautiniu mastu sutartų vystymosi tikslų, taip pat bendradarbiavimo svarbą sprendžiant pasaulines aplinkos problemas, visų pirma klimato kaitos problemą. Šalys, neviršydamos savo atitinkamos kompetencijos, skatina stiprinti bendradarbiavimą šioje srityje, siekdamos:

- a) formuoti energetinio saugumo didinimo politiką;
- b) skatinti pasaulinę prekybą energija ir investicijas;
- c) didinti konkurencingumą;
- d) gerinti pasaulio energijos rinkų veikimą;
- e) keistis informacija ir politine patirtimi esamuose daugiašaliuose energetikos forumuose;
- f) skatinti naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, taip pat vystyti ir įsisavinti švarias, įvairias bei tvarias energijos technologijas, įskaitant atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažataršės energijos technologijas;
- g) racionaliai vartoti energiją, prie to prisidedant pasiūlos ir paklausos srities subjektams, didinant energijos vartojimo efektyvumą energijos gamybos, transportavimo, paskirstymo ir galutinio energijos vartojimo etapuose;

- h) įgyvendinti atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus racionalizuoti neveiksmingas iškastinio kuro subsidijas, kurios skatina netaupų vartojimą, ir jas per vidutinės trukmės laikotarpį palaipsniui panaikinti, ir
- i) dalytis geriausia patirtimi, susijusia su energijos išteklių žvalgymu ir energijos gamyba.

48 STRAIPSNIS

Transportas

1. Šalys bendradarbiauja visose atitinkamose transporto politikos srityse, įskaitant integruotą transporto politiką, siekdamas gerinti prekių ir keleivių judėjimą, gerinti laivybos ir aviacijos saugą bei saugumą, skatinti aplinkos apsaugą ir didinti savo transporto sistemų efektyvumą.
2. Bendradarbiaudamos ir palaikydamos dialogą šioje srityje Šalys turėtų siekti skatinti:
 - a) keitimąsi informacija apie atitinkamų sričių politiką ir patirtį;
 - b) stiprinti Sąjungos ir Naujosios Zelandijos santykius aviacijos srityje, siekiant:
 - i) gerinti galimybes patekti į rinką, investicijų galimybes ir, atsižvelgiant į nacionalinę politiką, labiau liberalizuoti oro paslaugų susitarimuose nustatytas oro vežėjų nuosavybės teisių ir kontrolės nuostatas;

- ii) plėsti ir stiprinti bendradarbiavimą aviacijos saugos bei saugumo reguliavimo ir oro transporto pramonės ekonominio reguliavimo srityse; ir
 - iii) remti reguliavimo konvergenciją ir pašalinti kliūtis verslui, taip pat bendradarbiauti oro eismo valdymo srityje;
- c) įgyvendinti neribojamo patekimo į tarptautines jūrų rinkas ir prekybos, pagrįstos sąžininga konkurencija komerciniais pagrindais, tikslus ir
- d) vairuotojų pažymėjimų, suteikiančių teisę vairuoti sausumos motorines transporto priemones, abipusį pripažinimą.

49 STRAIPSNIS

Žemės ūkis, kaimo plėtra ir miškininkystė

1. Šalys susitaria stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą žemės ūkio, kaimo plėtros ir miškininkystės srityse.
2. Gali būti svarstoma galimybė vykdyti veiklą žemės ūkio politikos, kaimo plėtros politikos, sausumos sektorių struktūros ir geografinių nuorodų srityse (jomis neapsiribojant).
3. Šalys susitaria bendradarbiauti nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis darniojo miškų ūkio valdymo ir susijusios politikos bei teisės aktų klausimais, įskaitant kovos su savavališku miškų kirtimu ir susijusia prekyba priemones, taip pat gero miškų valdymo skatinimo klausimais.

50 STRAIPSNIS

Žuvininkystės ir jūrų reikalai

1. Šalys palaiko glaudesnę dialogą ir glaudžiau bendradarbiauja joms abiem svarbiais žuvininkystės ir jūrų reikalų klausimais. Šalys siekia skatinti jūrų gyvųjų išteklių ilgalaikę apsaugą ir tausų valdymą, neteisėtos, nedeklaruojamos ir neregamentuojamos žvejojimo (NNN žvejojimo) prevenciją bei kovą su ja ir ekosistema pagrįsto valdymo metodo įgyvendinimą.
2. Šalys gali bendradarbiauti regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose ir daugiašaliuose forumuose (JT, Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijoje) ir juose keistis informacija, susijusia su jūrų gyvųjų išteklių apsauga. Šalys bendradarbiauja visų pirma siekdamas:
 - a) Vakarų ir vidurio Ramiojo vandenyno žuvininkystės komisijos veiksmingu valdymu užtikrinti geriausiais turimais moksliniais duomenimis pagrįstą ilgalaikę toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir tausų jų naudojimą vakarinėje ir centrinėje Ramiojo vandenyno dalyse, be kita ko, pagal susijusias JT konvencijas ir kitus tarptautinius dokumentus visapusiškai pripažindamos mažų salų besivystančių valstybių ir teritorijų specialius reikalavimus ir užtikrindamos skaidrų sprendimų priėmimo procesą;
 - b) užtikrinti jūrų gyvųjų išteklių apsaugą ir racionalų naudojimą, kurie priklauso Antarkties jūrų gyvųjų išteklių apsaugos komisijos kompetencijai, įskaitant pastangas kovoti su NNN veikla teritorijoje, kuriai taikoma Konvencija dėl Antarkties jūrų gyvųjų išteklių apsaugos;

- c) užtikrinti veiksmingų išteklių, kurie priklauso pietinės Ramiojo vandenyno dalies RŽVO kompetencijai, apsaugos ir valdymo priemonių priėmimą ir įgyvendinimą ir
 - d) sudaryti palankesnes sąlygas prisijungti prie regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų, kuriose viena Šalis yra narė, o kita – prisijungiančioji Šalis.
3. Šalys bendradarbiauja skatindamos tarptautiniu lygmeniu taikyti integruotą požiūrį į jūrų reikalus.
4. Šalys palaiko nuolatinį dialogą, kas dvejus metus susitikdamos vyresniųjų pareigūnų lygmeniu, kuriuo siekia stiprinti dialogą ir glaudžiau bendradarbiauti, taip pat keistis informacija apie žuvininkystės politiką bei jūrų reikalus ir su jais susijusia patirtimi.

51 STRAIPSNIS

Užimtumas ir socialiniai reikalai

1. Šalys susitaria stiprinti bendradarbiavimą užimtumo ir socialinių reikalų srityje, be kita ko, atsižvelgdamos į globalizacijos ir demografinių pokyčių socialinį aspektą. Stengiamasi skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi su užimtumu ir darbo klausimais susijusia informacija bei patirtimi. Sritys, kuriose bendradarbiaujama, gali apimti užimtumo politiką, darbo teisę, lyčių klausimus, nediskriminavimą užimtumo srityje, socialinę įtrauktį, socialinį draudimą ir socialinės apsaugos politiką, darbo santykius, socialinį dialogą, įgūdžių ugdymą visą gyvenimą, jaunimo užimtumą, darbuotojų sveikatą ir saugą, įmonių socialinę atsakomybę ir deramą darbą.

2. Šalys dar kartą patvirtina, jog reikia remti globalizacijos procesą, kuris yra naudingas visiems, ir kaip vieną svarbiausių darnaus vystymosi ir skurdo mažinimo elementų skatinti visišką ir našų užimtumą bei tinkamą darbą. Šiomis aplinkybėmis Šalys primena apie Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) deklaraciją dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos.

3. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą gerbti, remti ir veiksmingai įgyvendinti tarptautiniu mastu pripažintus darbo principus ir teises, visų pirma nustatytus TDO pagrindinių darbo teisių ir principų deklaracijoje.

4. Bendradarbiavimo formos gali apimti, *inter alia*, specialias abipusiai nustatytas programas ir projektus, taip pat dialogą, bendradarbiavimą ir iniciatyvas abipusio intereso temomis dvišaliu ar daugiašaliu lygmeniu.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖ SISTEMA

52 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai arba sutartys

1. Šalys gali papildyti šį Susitarimą sudarydamos specialius susitarimus ar sutartis bet kurioje bendradarbiavimo srityje, patenkančioje į šio Susitarimo taikymo sritį. Tokie specialūs susitarimai ir sutartys, sudaryti po šio Susitarimo pasirašymo, yra neatsiejama visų dvišalių santykių, reglamentuojamų šiuo Susitarimu, dalis ir bendros institucinės sistemos dalis. Esantys Šalių susitarimai ir sutartys nėra bendros institucinės sistemos dalis.

2. Jokios šio Susitarimo nuostatos nedaro poveikio kitų Šalių tarpusavio susitarimų, įskaitant 1 dalyje nurodytus susitarimus, aiškinimui ar taikymui. Visų pirma šio Susitarimo nuostatos niekaip nepakeičia kituose Šalių tarpusavio susitarimuose įtvirtintų ginčų sprendimo ar susitarimų nutraukimo nuostatų ir nedaro joms poveikio.

53 STRAIPSNIS

Jungtinis komitetas

1. Šalys įsteigia Jungtinį komitetą, kurį sudaro Šalių atstovai.
2. Jungtiniame komitete vyksta konsultacijos, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šio Susitarimo įgyvendinimui ir siekti jo bendrųjų tikslų, taip pat palaikyti bendrą Sąjungos ir Naujosios Zelandijos santykių nuoseklumą.
3. Jungtinis komitetas atlieka šias funkcijas:
 - a) skatina veiksmingai įgyvendinti šį Susitarimą;
 - b) stebi Šalių visapusiškų santykių plėtotę;
 - c) prireikus prašo komitetų ar kitų organų, įsteigtų pagal kitus specialius Šalių susitarimus, kurie pagal 52 straipsnio 1 dalį yra bendros institucinės sistemos dalis, suteikti informacijos ir svarsto jų pateiktas ataskaitas;

- d) keičiasi nuomonėmis ir teikia pasiūlymus bet kokių abipusio intereso klausimu, įskaitant būsimus veiksmus ir jiems atlikti turimus išteklius;
- e) nustato prioritetus remiantis šio Susitarimo tikslu;
- f) ieško tinkamų metodų iš anksto užkirsti kelią galimoms problemoms tose srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas;
- g) siekia išspręsti visus ginčus, kylančius dėl šio Susitarimo taikymo arba aiškinimo;
- h) nagrinėja vienos iš Šalių pagal 54 straipsnį pateiktą informaciją ir
- i) prireikus teikia rekomendacijas ir priima sprendimus, kad būtų įgyvendinti konkretūs šio Susitarimo aspektai.

4. Jungtinis komitetas sprendimus priima bendru sutarimu. Jis priima savo darbo tvarkos taisykles. Jis gali įsteigti pakomitečius ir sudaryti darbo grupes konkrečioms klausimams spręsti.

5. Jungtinis komitetas paprastai susitinka kartą per metus pakaitomis Sąjungoje ir Naujojoje Zelandijoje, nebent abi Šalys nuspręstų kitaip. Neeiliniai Jungtinio komiteto posėdžiai rengiami kurios nors Šalies prašymu. Jungtiniam komitetui bendrai pirmininkauja abi Šalys. Komiteto posėdžiuose paprastai dalyvauja vyresnieji pareigūnai.

54 STRAIPSNIS

Įgyvendinimo ir ginčų sprendimo tvarka

1. Šalys imasi bendrų arba konkrečių priemonių, reikalingų jų įsipareigojimams pagal šį Susitarimą įgyvendinti.
2. Nedarant poveikio šio straipsnio 3–8 dalyse nurodytai procedūrai, bet koks ginčas, susijęs su šio Susitarimo aiškinimu arba taikymu, sprendžiamas tik Šalių konsultacijomis Jungtiniame komitete. Siekdamas išspręsti ginčą, Šalys pateikia susijusią informaciją, reikalingą klausimui išsamiai išnagrinėti Jungtiniame komitete.
3. Dar kartą patvirtindamos savo tvirtą bendrą įsipareigojimą užtikrinti žmogaus teises ir laikytis ginklų neplatavimo principo, Šalys susitaria, kad jeigu kuri nors Šalis mano, kad kita Šalis ypač šiurkščiai ir iš esmės pažeidė bet kurį iš įsipareigojimų, kurie 2 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje įvardyti kaip esminiai elementai, taip sukeldama grėsmę tarptautinei taikai bei saugumui, ir kad būtina imtis neatidėliotinių veiksmų, ji nedelsdama praneša kitai Šaliai apie tai ir nurodo tinkamą (-as) priemonę (-es), kurios (-ių) ketina imtis pagal šį Susitarimą. Pranešančioji Šalis rekomenduoja Jungtiniam komitetui surengti skubias konsultacijas šiuo klausimu.
4. Be to, ypač šiurkštus ir esminis esminių elementų pažeidimas galėtų būti laikomas pagrindu imtis atitinkamų priemonių pagal bendrą institucinę sistemą, kaip nurodyta 52 straipsnio 1 dalyje.

5. Jungtinis komitetas yra forumas dialogui, ir Šalys deda visas pastangas siekdamas rasti taikų sprendimą, jeigu (nors tai mažai tikėtina) susidarytų 3 dalyje nurodyta padėtis. Jeigu per 15 dienų nuo konsultacijų pradžios ir ne vėliau kaip per 30 dienų nuo 3 dalyje nurodyto pranešimo datos Jungtinis komitetas negali rasti abiem pusėms priimtino sprendimo, klausimas perduodamas spręsti ministrų lygmens konsultacijose, kurios vedamos ne ilgiau kaip dar 15 dienų.

6. Jeigu per 15 dienų nuo ministrų lygmens konsultacijų pradžios nerandama abiem pusėms priimtino sprendimo, ir ne vėliau kaip per 45 dienas nuo pranešimo datos, pranešančioji Šalis gali priimti sprendimą imtis atitinkamų priemonių, apie kurias pranešama pagal 3 dalį. Sąjungoje sprendimas sustabdyti Susitarimo galiojimą turėtų būti priimtas vienbalsiai. Naujojoje Zelandijoje sprendimą sustabdyti Susitarimo galiojimą turėtų priimti Naujosios Zelandijos Vyriausybė, remdamasi savo įstatymais ir kitais teisės aktais.

7. Šiame straipsnyje sąvoka „atitinkamos priemonės“ – šio Susitarimo arba tam tikrais atvejais kito specialaus susitarimo, kuris yra 52 straipsnio 1 dalyje nurodytos bendros institucinės sistemos dalis, galiojimo sustabdymas iš dalies arba visiškai, arba jo nutraukimas, remiantis atitinkamomis tokio susitarimo nuostatomis. Atitinkamos priemonės, kurių Šalis imasi šio Susitarimo galiojimui sustabdyti iš dalies, taikomos tik I–VIII antraštinių dalių nuostatomis. Pasirenkant atitinkamas priemones, pirmenybę reikia skirti tomis, kurios mažiausiai trikdo Šalių santykius. Šios priemonės, kurioms taikoma 52 straipsnio 2 dalis, yra proporcingos pagal šį Susitarimą nustatytų įsipareigojimų pažeidimui, ir atitinka tarptautinę teisę.

8. Šalys nuolat stebi, kaip keičiasi padėtis, dėl kurios pagal šį straipsnį buvo imtasi veiksmų. Šalis, kuri imasi atitinkamų priemonių, nutraukia jų taikymą iš karto, kai tik tam atsiranda pagrindas, ir bet kuriuo atveju, kai tik nebelieka aplinkybių, dėl kurių šios priemonės imtos taikyti.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55 STRAIPSNIS

Sąvokų apibrėžtys

Šiame Susitarime „Šalys“ – Sąjunga arba jos valstybės narės arba Sąjunga bei jos valstybės narės, pagal savo atitinkamą kompetenciją, ir Naujoji Zelandija.

56 STRAIPSNIS

Informacijos atskleidimas

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nedaro poveikio nacionalinės ar Sąjungos teisės aktams dėl galimybės visuomenei susipažinti su oficialiais dokumentais.

2. Nė viena šio Susitarimo nuostata nėra aiškinama kaip kurios nors Šalies įpareigojimas teikti informaciją, kurios atskleidimą ji laiko prieštaraujančiu esminiams jos saugumo interesams.

57 STRAIPSNIS

Pakeitimas

Šis Susitarimas gali būti iš dalies keičiamas rašytiniu Šalių susitarimu. Tokie pakeitimai įsigalioja Šalių sutartą dieną/ dienomis.

58 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas, trukmė ir pranešimas

1. Šis Susitarimas įsigalioja trisdešimtą dieną po tos dienos, kurią Šalys viena kitai praneša apie tam tikslui būtinų teisinių procedūrų užbaigimą.
2. Neatsižvelgiant į 1 dalį, Naujoji Zelandija ir Sąjunga gali iki šio Susitarimo įsigaliojimo laikinai taikyti jo nuostatas, dėl kurių jos bendrai susitaria. Susitarimą laikinai taikyti pradėdama trisdešimtą dieną nuo tos dienos, kurią Naujoji Zelandija ir Sąjunga praneša viena kitai apie tokiam laikinam taikymui reikalingų atitinkamų vidaus procedūrų užbaigimą.

3. Šis Susitarimas galioja neribotą laiką. Bet kuri Šalis gali pateikti kitai Šaliai pranešimą raštu apie ketinimą nutraukti šį Susitarimą. Nutraukimas įsigalioja praėjus šešiams mėnesiams po pranešimo.

4. Pranešimai pagal šį straipsnį teikiami atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Naujosios Zelandijos užsienio reikalų ir prekybos ministerijai.

59 STRAIPSNIS

Teritorinis taikymas

Šis Susitarimas taikomas teritorijoms, kuriose taikoma Europos Sąjungos sutartis ir Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo tose sutartyse nustatytais sąlygomis, ir Naujosios Zelandijos teritorijoje, išskyrus Tokelau salyną.

60 STRAIPSNIS

Autentiški tekstai

Šis susitarimas parengtas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis, visi tekstai yra autentiški. Jeigu skiriasi šio Susitarimo tekstas, Šalys klausimą perduoda svarstyti Jungtiniam komitetui.